

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Qimuttunik qimmeqarneq pillugu inatsisini qanoq
allassimasoqarpa?

Sulerissavit?

Suut inerteqqutaappat?

Suut isumassarsiatsialaappat?

Qimmit qimuttut pituttatut uumasuupput taamaattumillu piginnittuminnik pinngitsuuisinnaanatik. Naalakkersuisut uumasunik illersuineq pillugu inatsit akuerisarivaat, tassani qimuttunik qimmeqartutut qimmit pissusissamisut pisariaqartitaannik sapinngisamik pitsaanerpaamik naammassinnittarnissaat anguniarlugu qanoq qimminnik paarsissanersutit piunasaqaateqarpoq. Inatsimmi lS-imi allassimavoq:

Uumasut illersorneqarsinnaasumik pineqartassapput sapinngisamillu anniartinneqarnissaannut, naalliutsinneqarnissaannut, ersiortinneqarnissaannut, kingunipiloqartitsisumik ajoqutissarsinissaannut annertuumillu ajoqutissarsinissaannut illersorneqassapput.

Naalakkersuisut qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqar-nerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat aamma akuerisaraat. Inatsimmi lS-imi allassimavoq:

Inatsisikkut siunertarineqarpoq Kalaallit Nunaanni qimmit qitsuillu peqqissuunissaasa qularnaarneqarnissaat, kalaallit qimmiat qimuttoq allanik akuneqatsaaliussallugu kiisalu inuit, uumasut avatangiiisillu qimmit qitsuillu ajoqusiisinnaaneritut illersussallugit.

Qimuttunik qimmeqartutut qimmitit qimuttut peqqissuunissaat nukittunissaallu pillugit aamma inatsisinik marlunnik maleruaanissat pillugu isumassuisumik isumannaatsumillu pisassavatit. Kommuni inatsisinut qimmit qitsuillu pillugit ileqqoreqqusanik ilanngussisar-put, taakkunani illit sumiiffigisanni kommunini malittarisassat piunasaqaatillu aalajangersarneqartarput.

Naalakkersuisut uumasunut nakorsaqaarput nunatsinni uumasut tamarmik atugarissaarnerannik peqqissusaannillu nakkutilliisunik. Uumasut nakorsaasat qimminut qimuttunut immikkut ittunik pisussaaffeqarput, qimmit qimuttut Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut kulturimullu pingaaruteqarmata. Tassa imaappoq, uumasut nakorsaasat:

- Qimminik qimuttoqarnermut ilitersuissapput.
- Akiuussusersuinerlut pilersaarusiussapput.
- Qimminik qimuttunik napparsimasunik qarasaasiakku katsorsaassapput.
- Uumasunik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaannik maleruaasoqarnissaanik isumaginnissapput.

Qanoq iliortoqassava?

Malittarisassat nalinginnaasut

- Qimmit kommuni piumasaqaataanut naapertuuttuni qimmilivimmiitinneqassapput aamma/imaluunniit qimminut qeqertamiitinneqassapput. Qimmit qitsuillu pillugit kommunip ileqqoreqqusaa takuuk.
- Qimmilivimmi allagartami atit erseqqissumik allassimanissaa qulakkiissavat.
- Meeqqat 16-it inorlugit ukiullit qimminik qimuttuuteqarnermut akisussaasuusinnaanngillat. Qimmeqarsinnaapput, kisiannili angajoqqaat paarsisulluunniit nakkutilliisuussapput. Angajoqqaat paarsisulluunniit qimuttunik qimmeqarnermut malittarisassat maleruarneqarnissaat akisussaaffigaat.
- Qimmiaqqat qaammatit arfinillit sinnerlugit utoqqaassusillit pitunneqassapput, ungalusaniisinneqassapput imaluunniit qeqertami qimmilivimmiitinneqassallutik.
- Qimmit pitoqqanngitsut tiguneqassapput. Qimmit pitoqqanngitsoq nammineerlutit tigusinnaanngikkukku ikiortinniarlutit kommunimut attaveqassaatit.
- Kalunnerit-naannerpaamik 3 meterinik takissuseqassapput minnerpaamillu ajoquteqanngitsumik qissaruteqassapput. Kalunnerit qimminik innarliisinnaasunik ipittortaqaassanngillat.
- Qimmit pitoqqasut qimmeqatigiilluunniit marluk pituutaat siaarlugu imminnut qaninnerpaaffiat 1 meterinik ungasitsigissapput.
- Qimmit anorimut silallu pissusaanut illersorneqassapput panertumilu innangaffissaqassallutik. Aputip aannerani qimmiliviullu masalernerani taseqqerneranilu aamma taamaasiortoqassaaq.
- Qimmit ilumittut sarliartullu qaqugukkulluunniit akornuteqanngitsumik qimmit inaannukarsinnaassapput.

Paarsinerlunneq

- Qimmitit qeqertamiittut ilanngullugit ullut tamaasa imerterlugillu nerisissavatit.
- Qimmit sumiiffigisaanni iluarsaasaatit saligaatsuutillugulu.
- Qimmit napparsimangersut, kalunneri ilassimangersut pituussaarsimangersullunniit nakkutigissavatit.
- Qimmit panertumut nallarsinnaangersut nakkutigissavat.

Nalunaaqutsersuineq akiuussusersuinerillu

- Qimmit tamarmik piginnittussarsineqarsinnaassapput, taamaattumik qimminut akiuussusersuisartumit imaluunniit uumasut nakorsaannit akuerisamit chipimik nalunaaqutserneqassaaq. Tamanna kapiteqqaarnissaq sioqqullugu imaluunniit kapitinnermut siullermut atatillugu pissaaq.
- Qimneq qimmit nappaataannut parvovirusimullu
  - akiuussuserneqassaaq: qimmiaraq sapaatit akunnerinik 12-inik, 16-inik aamma ukiumik ataatsimik utoqqaassuseqalernerani. Tamatuma kingorna ukiut pingasukkuutaarlugit.
  - Perlerorneq: qimmiaraq sapaatit akunnerinik 16-inik aamma ukiumik ataatsimik utoqqaassuseqalernerani. Tamatuma kingorna ukiut pingasukkuutaarlugit.
- Akiuussusiineq aamma chipimik nalunaaqutsiineq akeqanngillat.

Katsorsaaneq toqoraasarnerlu

- Pisariaqarpat katsorsaanissannut toqutsinissannulluunniit akisussaasuuvutit. Pisariaqartikkukku uumasunut nakorsaq attavigiuk.
- Sapinngisamik sukkasuumik anniartitsiviunngitsumillu toqutsisoqassaaq. Aallaallugu toqutsisoqarniarpat tamanna illoqarfik nunaqarfillu 500 meterinik qimallugit pissaq. Uniortoornissaq aarlerinannginneruniassammat qimmeq isumannaatumik pitussimassaaq kalunnilerneqarsimassalluniluunniit.
  - Qoorortoq atorlugu toqutsinermi: kaliber .22 magnuminik annertunerusunilluunniit imassalik atorneqassaaq. Aqerlut inngigissut kanngussammik saviminernilluunniit puullit atoqusaanngillat.
  - Timmiarsiut atorlugu toqutsinermi: kaliber 20 anginerusulluunniit atorneqassapput. Amerlasuut savimernit atorneqarpata, amerlasuup diameteria minnerpaamik 3,75 mm-iussaaq.
- Uumasoq toqungasoq
  - nunamut qaqqamiluunniit minnerpaamik 1 meterisut ititigisumut assaanneqassaaq kingorna issuumik, sioqqanik ujaraaqqanilluunniit matoorneqassalluni.
  - Kommuniq ikuallaaviani ikumatitamiluunniit ikuallaaneq. Uumasoq toqungasoq tamakkerlugu ikuallanneqassaaq arsakuinnanngortillugu. Nappaammik uumasulluunniit napparsimanerannik pasillerneq pissutigalugu toqutsinermi uumasoq toqungasoq tamatigut ikuallanneqartassaaq.
  - Imaanut igitsineq.

Suut inerteqqutaappat?

- Kiisortunik qimmeqarnissaq inerteqqutaavoq. Qimmit inunnik upannissimasut imaluunniit nersutinik allanik kiisillutik toqutsisimasut piaartumik toqunneqassapput. Piginnittup ajoqusersimasunut taarsiissuteqassaaq.
- Pamiut siutilluunniit nuuisa kipinissaat kiisalu kigutit qanorluunniit innarlernissaat inerteqqutaapput.
- Qimmit uumatillugit piniariartarfinnut aallaaniartarfinnulluunniit, qimussimik sukkaniuffinnut imaluunniit qimussimik angalanerni qimaannarneqarnissaat inerteqqutaavoq.
- Qimmit uumatillugit aallarnermi nuunnermiluunniit nakkutilliisoqartinnagit qimaannarneqarnissaat inerteqqutaavoq.
- Qimminik ipititsinikkut, qimitsinikkut nivinngaanikkulluunniit toqutsineq inerteqqutaavoq.
- Qimminik qimuttoqarfiit avataanniititaqarsimagaanni Naalakkersuisunit akuerineqarani qimmit qimuttut eqquteqquinnissaat inerteqqutaavoq.

Suut isumassarsiatsialaappat?

Qimminik qimuttuuteqarnermut malittarisassat ilisimakkrit

Quppersagaq una kommunillu qimmit pillugit ileqqoreqqusaat atuakkit.

Qimmivit chipiisa normui qangalu akiuussuserneqarsimani pillugit paasisutissat toqqortarnissaat qulakkeertaruk. Mobilinnut allakkit akiuussusiisartumut pisariaqarpallu kommunimi qimminut qimuttunut akisussaasunut allanut attaveqarnissamut paasisutissat ilanngullugit. Taamaaliornikkut paasisutissat sukkasuumik nassaarineqarsinnaassapput ikiortissarsiorlunilu.

Ikioqatigiinnissaq

Ikioqatigiillusi qimmisi paarisigut ulluinnarnilu immissinnut ikiorlusi qimminik nakkutiginnigitsi. Qimmitit nammineerlutit ulloq taanna nakkutigisinnaanngikkukkit paarlatsissaqarnissat isumagiuk. Angalanerit pilersaarutit malillugit utinngikkuit paarlatsissaqarnissat isumagiuk.

Qimmivit paarinissaanut periarfissaqanngikkuit - qimmit naalliulinnginnerini - ikiortissarsiorit

Assersuutigalugu nerukkaatissaqannginnerit, angalanerit, napparsimani pillugit pissutigalugit qimmitit paarisinnaajunnaarukkit qimmitit tunniutikkrit, tuniniakkrit toqutsinnissaaluunniit qulakkeeruk. Kommuni toqutsinissamik ikiuussinnaavoq. Nammineerlutit qimmit toqukkukkit, UumaReg-imi paasisutissaataasivimmit perneqarniassammata kommunimut nalunaarutigissavat.

Qimmitit qimuttut isumassuisumik pikkit

- Qimmitit isumassuisumik pigukkit uumasunik illersuineq pillugu inatsimmik maleruaassaait
- Qimmit qimmiaraaneraniit akiliusimatittaruk. Qimmiaraatit sakkortuumik pillartarneratigut perorsarnagu akissarsitittarlu perorsaruk.
- Qimmit qimuttut ukioq naallugu aamma aasakkut timersortariaqarput.

Inatsisit maleruagassallu

Uumasunik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut nr. 25, 18. december 2003-meersoq.

Uumasunik illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 12. juni 2019-imeersoq. 1. juli 2019-imi atuutilertoq.

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 30. oktober 1998-imeersoq

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut Inatsisartut inatsisaat nr. 28, 18. november 2010-meersoq. 1. januar 2011-mi atuutilertoq.

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 22. november 2011-meersoq. 1. januar 2012-mi atuutilertoq.

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 24, uu. 28. november 2016-imeersup allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat. 1. januar 2017-imi atuutilertoq.

Qimminik qitsunnillu ningarniaasarnermut toqutsisarnermullu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 28. decembari 2017-imeersoq

Kommunit qimmit qitsuillu pillugit ileqqoreqqusaat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15 ulloq 19. juni 2003-meersoq

Nappaammik perlerornermik (rabies) akiuiniarneq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 17. september 1997-imeersoq.

Attaviginninneq

Kalaallit Nunaanni Uumasunut Nakorsaqaarfik Inuussutissalerinermullu

Oqartussaqaarfik

Tel.: +299 34 50 00

Uumasut@nanoq.gl